

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

2021

Šimon Miča

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

CŽV: DOPLŇUJÍCÍ PEDAGOGICKÉ STUDIUM

2021–2022

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

Šimon Miča

**Motivace středoškolských studentů při výuce anglického
jazyka**

Praha 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená závěrečná práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 15. 11. 2021

Šimon Miča

Poděkování

Rád bych poděkoval pracovníkům v Krajské knihovně Františka Bartoše ve Zlíně za ochotu a pomoc při výběru odborné literatury, práci s objednávkami, rezervaci a distribuci knih pro mou práci.

Děkuji mým studentům angličtiny, kteří byli respondenty v dotazníkovém šetření, který je součástí praktické části této práce.

Anotace

Závěrečná práce se zabývá motivací studentů střední školy při výuce anglického jazyka. V úvodu jsou vymezena teoretická východiska, definování základních pojmů, představení formy dotazníku, vysvětlení motivace a motivačních faktorů. V praktické části je analyzována motivace studentů na základě kvantitativního dotazníkového šetření výzkumného vzorku dvaceti šesti studentů střední školy, jehož výsledky jsou zpracovány a vyhodnoceny. Výzkumem se zjišťovalo, jaká je motivace studentů ke studiu anglického jazyka, jak by se mohla jejich motivace zvýšit, jaká je úloha učitele při motivaci a jak praktické zkušenosti ovlivňují motivaci ke studiu cizího jazyka. Výstupy byly zpracovány formou grafů a slovního vyhodnocení.

Klíčová slova

anglický jazyk, dotazníkové šetření, kvantitativní výzkum, motivace, motivační faktory, studium anglického jazyka

Abstract

The final work is about the motivation of secondary school students to study English. The introduction consists out of theoretical concepts, defining basic terms, introducing the form of the questionnaire, explaining motivation and motivational factors. In the practical part is the analysis of students' motivation based on quantity questionnaire research of a sample of 26 secondary school students, which is processed and elaborated. The research was done in order to find out what is the motivation of students to study English language, how their motivation could be increased, what is the role of a teacher in motivation and how practical experience influences motivation to study a foreign language. The outputs were processed in the form of graphs and word evaluation.

Key words

English language, questionnaire research, quantitative research, motivation, motivational factors, English language study

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 PŘEDSTAVENÍ POJMŮ	10
1.1 MOTIVACE	10
1.2 MOTIVAČNÍ FAKTOR	11
1.3 DRUHY VÝZKUMU	12
1.4 DOTAZNÍK	13
1.5 HYPOTÉZA	15
1.6 GRAFY A TABULKY	16
PRAKTICKÁ ČÁST	16
2 VÝZKUM	16
2.1 CÍLE VÝZKUMU	16
2.2 POUŽITÁ METODA VÝZKUMU	17
2.3 DOTAZNÍKOVÉ OTÁZKY	17
2.4 RESPONDENTI	18
3 VYHODNOCENÍ	19
3.1 SUMARIZACE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	19
3.2 SHRNUÍ VÝSLEDKU VÝZKUMU	25
ZÁVĚR	27
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	28

ÚVOD

Cizí jazyky hrají v současném globalizovaném světě velmi významnou roli. Angličtina patří mezi nejrozšířenější na světě, anglický jazyk má naprosto nezastupitelnou úlohu v oblastech vědy a výzkumu, světového obchodu, v informačních a komunikačních technologiích. Žijeme ve střední Evropě a v souladu s doporučeními Evropské rady je žádoucí, aby si každý Evropan osvojil znalost alespoň dvou cizích jazyků. Angličtina je doporučována jako jeden z nich. S ohledem na 10 miliónů rodilých mluvčích nebude pouhá znalost českého jazyka pro uplatnění na otevřeném trhu práce pro většinu populace dostačující. Český jazyk je z hlediska uplatnění v celosvětovém měřítku naprosto marginální.

Cílem práce je zjistit, co motivuje studenty k výuce anglického jazyka a pochopit, jak by se jejich motivace mohla zvýšit a vyzkoumat, proč shledávají studium anglického jazyka důležitým a jestli je znalost cizího jazyka pro ně přínosem.

Zdroj motivace a druh motivace při učení cizích jazyků je u studentů různý a předpokládá se, že motivace má zásadní vliv na efektivitu učení, zlepšování dosažených výsledků, přístup nejen ve škole při výuce, ale i při domácí přípravě a postupném samostatném studiu cizího jazyka.

V praktické části si práce klade za cíl zjistit skutečný stav motivace studentů, a to na základě výzkumné metody kvantitativní analýzy získaných dat z dotazníkového šetření u vybrané skupiny studentů střední školy. Při vyhodnocování budou zkoumány motivační proměnné a analyzován motivační vliv učitele. Výstup z výzkumu bude vypracován formou písemného vyhodnocení a grafického znázornění.

Výsledky výzkumného šetření by měly přispět k hlubšímu pochopení motivace studentů středních škol ke studiu cizího jazyka.

TEORETICKÁ ČÁST

1 PŘEDSTAVENÍ POJMŮ

1.1 MOTIVACE

Motivace patří do části psychické regulace jednání, zajišťuje fungování učení, aktivizuje poznávací a motorické systémy k dosažení určitých cílů neboli podněcuje k chování, které u jednotlivce pomáhá udržovat dynamický růst a její vnitřní rovnováhu. V obecné rovině platí, že motivace je probíhající proces naší vnitřní psychiky, který vyúsťuje ve výsledný vnitřní stav, motiv.¹

Úroveň motivace je ovlivněna výsledkem aktivity, kterou jedinec koná. Zákon motivace řadíme k základním zákonům učení. Výsledný úspěch či neúspěch může zpětně ovlivňovat jedincovu aktivitu a směr činnosti. V běžné řeči se místo slova motivace mohou používat termíny vůle, úsilí. Vnitřní stavy, které se mohou nazývat také pohnutky, které vedou k nějaké činnosti, jsou označovány termínem motivy. Motivem je nejčastěji potřeba jedince a odměnou pro něj může být přitažlivý cíl, např. hračka, peníze.²

Motivace se dá rozdělit podle různých kritérií. Často se používá dělení na vnitřní a vnější. Motivace vnější je prostředkem k dosažení nějakých jiných cílů, je soustředěná na odměny a pobídky z vnějšího prostředí. Vnitřní motivace je taková, která se díky vykonání úkolu stává cílem, který si jedinec dává sám. Cíle chování naplňují jeho hodnoty, priority a přesvědčení.³

¹ NEKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997, s. 7–8. ISBN 80-200-0592-7.

² KUSÁK, P., P. DAŘÍLEK. *Pedagogická psychologie – A*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002, s. 60. ISBN 80-244-0294-7.

³ NEKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997, s. 56. ISBN 80-200-0592-7.

1.2 MOTIVAČNÍ FAKTOR

Motivačním faktorem bývá obvykle nějaká hybná síla, která se stane zdrojem motivace. Zkušení učitelé pokládají motivaci za nejdůležitější předpoklad úspěšného studia a jejich stěžejním úkolem je, aby přiměli studenty k tomu, aby se chtěli učit. Když učitel ví, jak má žáky motivovat k výuce, tempo učení se zvýší. Existuje sedm motivačních faktorů, proč se studenti chtějí učit:

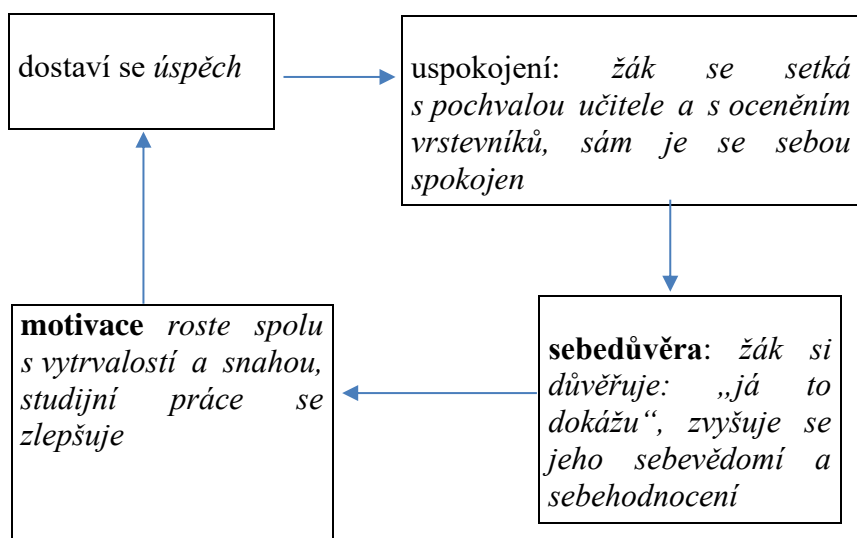
- 1) Učí se věci, které se jim hodí.
- 2) Kvalifikace, kterou studiem získají se jim hodí.
- 3) Při učení mívají dobré výsledky a tento úspěch jim zvyšuje sebevědomí.
- 4) Když se budou dobře učit, vyvolá to dobrý ohlas učitele nebo spolužáků.
- 5) Když se nebudou učit, bude to mít nepříjemné důsledky.
- 6) Věci, které se učí jsou zajímavé a vzbuzují v nich zvědavost.
- 7) Zjišťují, že vyučování je zábavné.⁴

Motivační faktor číslo tři z výše uvedených, patří k nejsilnějším, je pulzní silou v celém procesu učení. Tento fakt zobrazuje diagram nazvaný Hnací síla učení a je znázorněn na Obrázku č. 1. Tento jednoduše znázorněný mechanismus je fungující a je silou, která pohání veškerý proces učení. Sebedůvěra dodává studentu vytrvalost a také odhodlání, které se stávají základem jeho úspěchu. Navodí v něm schopnost, že už se nenechá odradit ani případným neúspěchem. Může se ovšem stát, že se student zpětným chodem naopak dostane do smyčky neúspěchu, a to, když prožije neúspěch, setká se s kritikou, nedostane se mu povzbuzení a pocítuje osobní nespokojenost. Motivace klesá a s ní také vytrvalost, snažení, studium se zhoršuje. Začne se snižovat důvěra v sebe sama, student si říká, že nic nedokáže a jeho sebevědomí a sebehodnocení mu klesá.⁵

⁴ PETTY, G. *Moderní vyučování*. 3. vyd. Praha: Portál, 2013, s. 54. ISBN 80-7178-070-X.

⁵ (Tamtéž, s. 56)

Obrázek č. 1: Hnací síla učení

Zdroj: ⁶

1.3 DRUHY VÝZKUMU

Výzkum je vlastně systematické řešení problémů a rozšiřují se jím hranice lidských vědomostí. Poznatky, které jsou již známé, se vyvracejí anebo se získávají poznatky nové. Podle způsobu vědeckého bádání můžeme rozlišovat např. výzkum aplikovaný, akční, anebo také kvalitativní a kvantitativní.⁷

V sociálních vědách se sleduje vývoj v náhledu na kvantitativní a kvalitativní metodologický přístup při sběru dat a stále existuje terminologická rozrůzněnost v přesném definování obou termínů. Na obě metodologie se nahlíží jako na odlišné strategie, které spolu navzájem nesoupeří. Dlouhodobým cílem je snaha o kombinaci obou přístupů a využití silných stánek, které obě metodologie mají.⁸

⁶ PETTY, G. *Moderní vyučování*. 3. vyd. Praha: Portál, 2013, s. 56. ISBN 80-7178-070-X.

⁷ KROUPOVÁ, K. et al. *Slovník speciálněpedagogické terminologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2016, s. 44. ISBN 978-80-247-5264-8.

⁸ ŠVARÍČEK, R., K. ŠEĐOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007, s. 13. ISBN 978-80-7367-313-0.

Je prosazováno mínění, že oba dva druhy výzkumu, jak kvantitativní i kvalitativní, přispívají každý svou měrou k tomu, abychom rozšiřovali naše znalosti o sociálním světě a o samotném člověku. Výsledky, které se získají při obou metodách, se navzájem doplňují.⁹

Kvantitativní výzkum je více strukturovaný za použití logických postupů vědecké metody. Popisují se variability u předem definovaných proměnných a ty nám vymezují, co se bude při výzkumu pozorovat a zachycovat. Při kvalitativním výzkumu se využívá hloubkové studium, různé druhy rozhovorů, kvalitativní pozorování u jednotlivých případů a výzkum probíhá často v přirozených podmínkách zkoumaného prostředí, přizpůsobuje se okolí a proměňuje se pružně podle okolností.¹⁰

Pokud bychom mohli zjednodušit charakteristiku obou metod, tak nástrojem kvantitativního výzkumu je dotazník, oproti kvalitativnímu výzkumu, kde se používá rozhovor.¹¹

1.4 DOTAZNÍK

Dotazník je písemné kladení otázek, je to nejfrekventovanější a nejznámější metoda získávání odpovědí, je určen pro hromadné získávání údajů při malé investici času. Jednotlivé prvky dotazníku jsou otázky či položky, vyplňující osoba se nazývá respondent a administrací je nazýváno zadávání dotazníku. Každý dotazník, který je dobře sestavený, má jasně stanovený konkrétní cíl. Otázky mají být jednoduché, smysluplné, respondent by měl otázce rozumět. Nejzákladnější dělení otázek je podle stupně otevřenosti, existují otázky uzavřené, otevřené, polouzavřené. U uzavřených otázek jsou dané hotové alternativní odpovědi, tyto otázky neposkytují respondentovi možnost vlastního vyjádření. Odpověď jsou pouze volby: *ano, ne, nevím*. Třetí volba je v dotazníku velmi důležitá, protože respondent nemusí znát odpověď anebo odpovědět nechce. U uzavřených otázek je velmi lehké zpravování, vyhodnotiteli stačí spočítat počet odpovědí. Otevřené otázky dávají respondentovi velkou volnost při odpovědích, ale odpovídá se na

⁹ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s. 56. ISBN 80-7367-040-2.

¹⁰ (Tamtéž, 63)

¹¹ ŠVARŤÍČEK, R., K. ŠEĐOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007, s. 13. ISBN 978-80-7367-313-0.

ně obtížněji, protože respondent si musí odpověď promyslet, zformulovat a posléze teprve napsat. Nevýhodou otevřených otázek je to, že se složitěji zpracovávají. Škála odpovědí je široká a výzkumník je musí roztrždit a následně vyhodnocovat. U polouzavřených otázek je nabízena alternativní odpověď: *ano, ne* a pak je ještě vyžadováno vysvětlení formou otevřené otázky: *pokud ano proč? pokud ne proč?* Navíc polouzavřená otázka může nabízet i otevřenou možnost: *jiné (napište vlastní popis)*.¹²

Podle potřeby bývá obvyklé naformulovat nejméně čtyři až osm výzkumných otázek, které by měly být lehce pochopitelné, jasné a vystihovat konkrétně zkoumaný problém. Výzkumná otázka má být bez vnitřních rozporů, obsahovat pouze pojmy, které můžeme pozorovat či měřit.¹³

V dotazníku by měl existovat logický sled otázek, měla by být věnována pozornost i pořadí dotazů, předchozí otázky by neměly zkreslovat následující odpovědi a důležitá je i úprava grafická. U odpovědí by měla být zachycena co nejuvěrnější skutečnost neboli validita a také spolehlivost neboli reliabilita, která by měla být opakovatelná za stejných podmínek.¹⁴

Existuje okolo dvaceti faktorů, které mohou ovlivňovat spolehlivost dotazníku a v této souvislosti je možné použít výraz citlivost nebo rozlišovací jemnost dotazníku. Dotazníku, kterým se zjišťují jisté vědomosti a lze jím zjistit i malé rozdíly ve správných odpovědích, říkáme, že je citlivý. Citlivost také souvisí s počtem položek v dotazníku, a to tak, že čím jich je více, tím lépe dotazník rozlišuje, podle rozptylu ve výsledcích lze posuzovat tedy míru citlivosti.¹⁵

Vzhled neboli vizuál dotazníku, by měl splňovat základní požadavky, a to jednoduchou grafickou úpravu, měl by být na kvalitním papíru, měl by mít čtivé a

¹² GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*, 1. vyd. Brno: Paido, 2000, s. 121–124. ISBN 80-85931-79-6.

¹³ MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006, s. 123. ISBN 80-247-1362-4.

¹⁴ ŘEZANKOVÁ, H. *Analýza dat z dotazníkových šetření*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, s. 12. ISBN 978-80-86946-49-8.

¹⁵ PULPÁN, Z. *Jak ohodnotit relevantní informaci z dotazníkového šetření*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, s. 246. ISBN 978-80-7560-128-5.

dostatečně velké písmo. Nezbytná je i uživatelská vstřícnost, kterou se rozumí malý objem, názorné volby odpovědí, zajímavé grafické obrázky.¹⁶

Pro to, aby dotazníkové šetření bylo úspěšné, je důležité, aby respondent měl záruku, že skutečnosti, které budou zjištěny, nebudou použity proti němu, že bude zajištěna jeho anonymita. Při použití anonymního dotazníku lze navíc získat pravdivější údaje. Dotazník se může předat třemi způsoby: poštou, prostřednictvím třetí osoby nebo osobně. Nejvýhodnější se jeví osobní předávání a následné vyplnění dotazníků, po kterém následuje vybrání zpět. Tento postup je výhodný při výzkumech na základních, středních i vysokých školách a při tomto způsobu je stoprocentní návratnost vyplněných dotazníků.¹⁷

Každý respondent, který vyplní dotazník, poskytuje o sobě množství různorodých údajů. Čím větší počet údajů poskytne, tím je náročnější využití údajů ve statistických vyhodnoceních. Sestava jednotlivých odpovědí na podobné téma, se po výzkumu převede na číslo nebo několik čísel, které vyjadřují celkový postoj dotazovaného k danému problému a takto vytvořená čísla se následně zkoumají. Toto číslo se nazývá index.¹⁸

1.5 HYPOTÉZA

Hypotéza anebo se uvádí také termín domněnka či výrok, je vlastě předpoklad o určitém vztahu mezi hodnotami (proměnnými), který platí do okamžiku, než je vyvrácen. Hypotéza je východiskem pro vývoj ve vědních oborech a také východiskem pro vytváření teorií.¹⁹ Hypotézy ověřujeme, abychom zjistili, zda odpovídají našemu předpokladu či nikoli. Toto ověřování je velmi jednoduché, porovnávají se konkrétní předpoklady s daty, které se získaly empirickým výzkumem. Pokud data odporují

¹⁶ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009, s. 122. ISBN 978-80-247-3006-6.

¹⁷ CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishink, a.s., 2009, s. 174. ISBN 978-80-247-3006-6.

¹⁸ MARTINEC, L., J. HUČÍN. *Motivace, aspirace, učení*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství TAURIS, 2006, s. 99. ISBN 80-211-0504-6.

¹⁹ HARTL, P., H. HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. 4. vyd. Praha: Portál, 2010, s. 195. ISBN 978-80-7367-686-5.

hypotézám, které byly sestaveny, pak byla výzkumníková teorie chybná nebo nastala chyba při vyvozování hypotéz anebo nastala chyba při sběru či vyhodnocování dat.²⁰

1.6 GRAFY A TABULKY

Součástí vědecké práce bývají tabulky a grafy a podle pravidel psaní diplomových a závěrečných prací mohou být umístěny přímo v textu nebo jako příloha práce. Kam se v práci umístí, záleží na pravidle, že pokud tabulka či graf souvisí přímo s textem, je vhodné je umístit do textu. Každému, kdo bude práci číst, se tím usnadní orientace. Pokud ale výzkumník má k dispozici materiál, který sice s textem nesouvisí přímo, ale může dokreslit či upřesnit řešený problém, je vhodné materiál umístit do příloh, aby nebyla narušena plynulost v textu práce.²¹

PRAKTICKÁ ČÁST

2 VÝZKUM

2.1 CÍLE VÝZKUMU

Cílem této práce je metodou kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření zmapovat, jak jsou studenti motivováni k výuce anglického jazyka, a z dotazníkových odpovědí respondentů vyzkoumat, jaké aspekty nejvíce ovlivňují jejich motivaci.

Základní výzkumné otázky byly vymezeny následovně:

- 1) Co motivuje studenty k výuce anglického jazyka?
- 2) Jak by se mohla zvýšit motivace studentů při studiu anglického jazyka?
- 3) Jakou roli hraje učitel při výuce anglického jazyka?

²⁰ FERJENČÍK, J. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000, s. 31. ISBN 80-7178-367-6.

²¹ KUBÁTOVÁ H., D. ŠIMEK. *Od abstraktu do závěrečné práce*. 4. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, s. 71. ISBN 978-80-244-1589-5.

4) Je pro studenty dosažená znalost anglického jazyka přínosem?

Pro zodpovězení výše uvedených výzkumných otázek byly stanoveny hlavní hypotézy:

- 1) K výuce anglického jazyka studenty motivuje uplatnění v budoucím zaměstnání.
- 2) Zvýšení motivace studentů souvisí s formou výuky.
- 3) Učitel je jedním z nejdůležitějších motivátorů při výuce.
- 4) Využívání cizího jazyka v praktickém životě v době studia je motivační faktor.

2.2 POUŽITÁ METODA VÝZKUMU

Výzkum probíhal formou kvantitativního výzkumu sběru dat, a to dotazníkovým šetřením u vybrané skupiny studentů. Před vyplňováním byl respondentům vysvětlen důvod, způsob vyplňování formou křížkování, byli ubezpečeni o naprosté anonymitě a dobrovolnosti, bylo jim poděkováno za spolupráci. Dotazník byl respondentům předložen osobně výzkumníkem při hodině anglického jazyka. Po vyplnění byly dotazníky vloženy do přiložené čisté obálky a následně jedním respondentem sebrány a anonymně odevzdány zpět výzkumníkovi. V dotazníku bylo použito devět otázek, z toho čtyři uzavřené, jedna otevřená, čtyři polouzavřené. Otázky se vměstnaly na dvě stránky papíru o velikosti A4, s dostatečným prostorem k vyplnění, s jednoduchou grafickou úpravou, s návodem k vyplnění. Doba vyplňování neměla přesáhnout deset minut. V závěru bylo uvedeno poděkování za strávený čas a spolupráci.

2.3 DOTAZNÍKOVÉ OTÁZKY

Dotazník obsahoval uzavřené otázky:

- 1) *Jste spokojeni se způsobem výuky anglického jazyka svým učitelem angličtiny?* Ano, ne, nevím.
- 2) *Používá váš učitel anglického jazyka zábavné metody výuky?* Ano, ne, nevím.

- 3) *Věnujete se angličtině i ve svém volném čase?* Ano, ne, nevím.
- 4) *Byla pro vás praktická zkušenost s použitím angličtiny další motivací ke studiu angličtiny?* Ano, ne, nevím.

Dotazník obsahoval polouzavřené otázky:

- 5) *Které z faktorů vás motivují ke studiu anglického jazyka?* Uplatnění v budoucím zaměstnání; cestování; učitel angličtiny; rodiče a příbuzní; dobrá známka; porozumění anglickému textu v hudbě a filmu a v knize a v časopise; komunikace s cizinci; získání certifikátu z mezinárodní jazykové zkoušky; jiné (uved'te konkrétně).
- 6) *Co byste uvítali při výuce anglického jazyka?* Méně gramatiky; více názorných her; více reálií a čtení anglických textů; více poslechu hudby a krátkých videí; jiné (napište konkrétně).
- 7) *Využili jste někdy znalost anglického jazyka v praktickém životě?* Při cestování v zahraničí; při komunikaci s cizinci v České republice; při překladu anglického textu v návodech na použití; při objednávání zboží na internetu; při prázdninové brigádě; při pomoci sourozencům při učení nebo rodičům; kteří neovládají anglický jazyk; jiné (napište konkrétně).
- 8) *Baví vás ve škole studium anglického jazyka?* Ano, ne. Pokud ano proč? Pokud ne proč?

Dotazník obsahoval otevřenou otázku:

- 9) *Jaký moment byste vyzdvihli během studia na střední škole, který vás výrazně motivoval ke studiu angličtiny?*

2.4 RESPONDENTI

Respondenti, u kterých byl prováděn výzkum, jsou studenty Školy mezinárodních a veřejných vztahů v Praze. Vznikla v roce 1991, je to soukromá střední škola, která poskytuje středoškolské vzdělání v oborech veřejnoprávní činnost a všeobecné

gymnázium.²² Na škole se učí pět cizích jazyků, anglický jazyk je jedním z těch, ze kterého budou studenti skládat závěrečnou maturitní zkoušku.

Výzkumný vzorek respondentů sestával z 26 studentů čtvrtého maturitního ročníku. Účast byla dobrovolná, studenti měli podle svého uvážení odpovědět na devět výzkumných otázek, které se týkaly výuky a studia anglického jazyka.

3 VYHODNOCENÍ

3.1 SUMARIZACE DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Výzkumnou metodou kvantitativní analýzy získaných dat, vysokou reliabilitou, která je garantována přístupem respondentů, byly vypracovány odpovědi na výzkumné otázky. Ve výzkumu sledujeme čtyři výzkumné otázky:

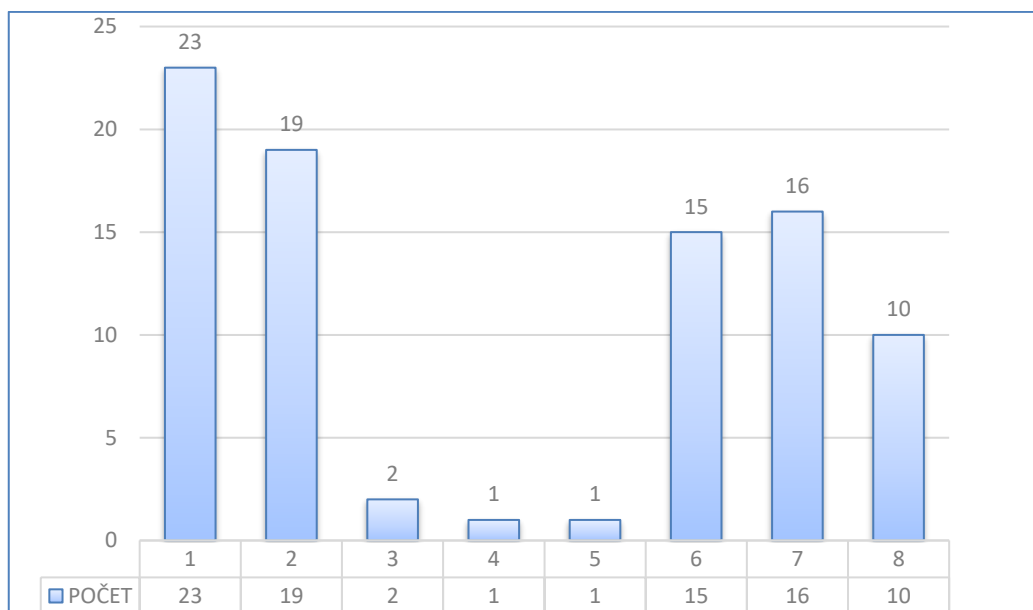
1) Co motivuje studenty k výuce anglického jazyka?

Dotazníkovým šetřením byla položena otázka č.5 *Které z faktorů vás motivují ke studiu anglického jazyka?*

Graf č. 1. Faktory motivující ke studiu anglického jazyka.

- 1 – uplatnění v budoucím zaměstnání
- 2 – cestování
- 3 – učitel
- 4 – rodiče a příbuzní
- 5 – dobrá známka
- 6 – porozumění anglickému textu v hudbě a filmu, v knize, v časopise
- 7 – komunikace s cizinci
- 8 – získání certifikátu z mezinárodní jazykové zkoušky

²² *O škole*. [online]. [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <https://smvv.cz/o-skole/historie/>.

Zdroj:²³

Dotazníkovým šetřením byla položena otázka č.9 *Jaký moment byste vyzdvihli během studia na střední škole, který vás výrazně motivoval ke studiu angličtiny?*

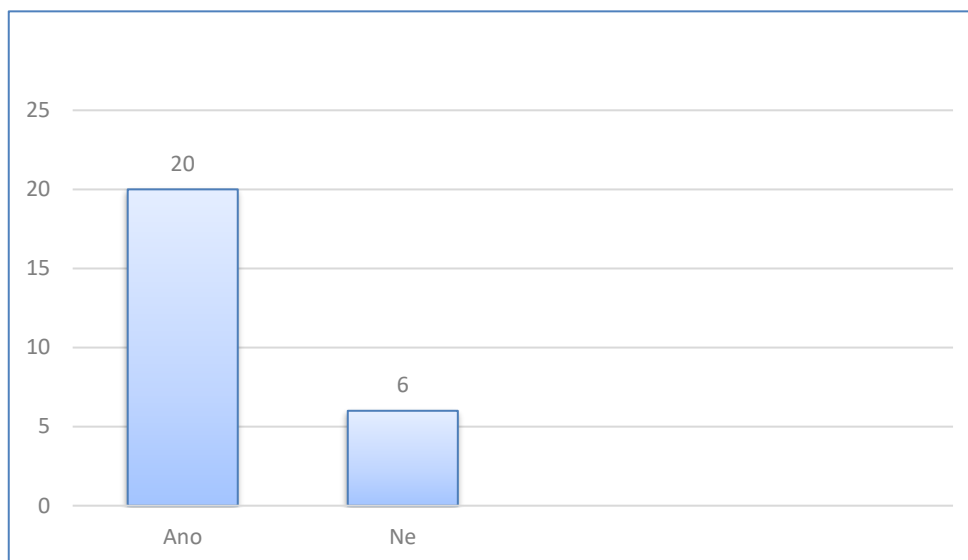
- setkání s rodilým mluvčím při výuce – 6 studentů
- studijní pobyt v zahraničí – 8 studentů
- dobré ohodnocení na vysvědčení – 4 studentů
- sledování amerického filmu v originále při výuce – 1 student
- přístup učitele – 2 studenti
- bez odpovědi – 5 studentů

2) Jak by se mohla zvýšit motivace studentů při studiu anglického jazyka?

Dotazníkovým šetřením byla položena otázka č. 8 *Baví vás ve škole studium anglického jazyka?*

²³ Autor práce, 2021

Graf č. 2. Baví vás ve škole studium anglického jazyka?

Zdroj:²⁴

Proč ano?

- výuka zábavnou formou – 8 studentů
- anglický jazyk mě baví – 6 studentů
- bez odpovědi – 4 studentů

Proč ne?

- vyučuje se málo gramatiky – 2 studenti
- výuka je příliš liberální – 1 student
- bez odpovědi – 5 studentů

Dotazníkovým šetřením byla položena otázka č. 6 *Co byste uvítali při výuce anglického jazyka?*

- méně gramatiky – 6 studentů

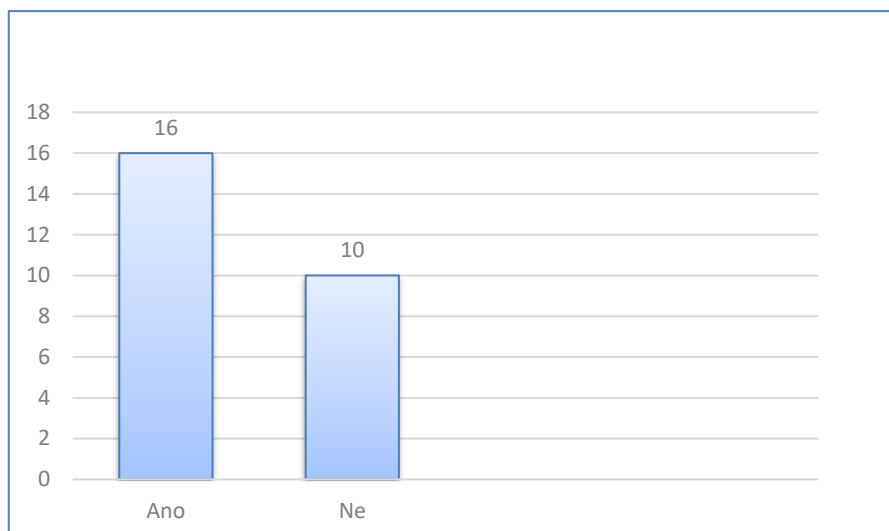
²⁴ Autor práce, 2021

- více názorných her – 5 studentů
- více reálií a čtení anglických textů –11 studentů
- více poslechu hudby a krátkých videí – 5 studentů
- jiné odpovědi – 4 studenti (technickou angličtinu, více gramatiky, více filmů, přípravu na mezinárodní zkoušku)

3) Jakou roli hraje učitel při výuce anglického jazyka?

Dotazníkovým šetřením byla položena otázka č. 1 *Jste spokojeni se způsobem výuky anglického jazyka svým učitelem angličtiny?*

Graf č. 3. Spokojenost se způsobem učitelovy výuky anglického jazyka.

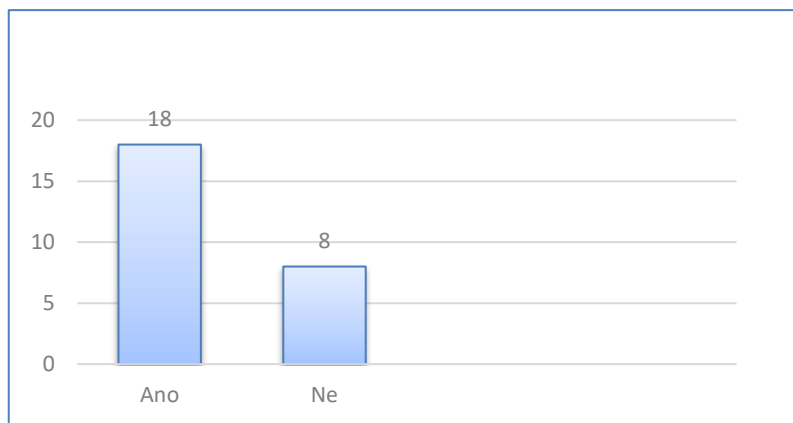

Zdroj:²⁵

Dotazníkovým šetřením byla položena otázka č. 2 *Používá váš učitel anglického jazyka zábavné metody výuky?*

²⁵ Autor práce, 2021

Graf č. 4. Použití zábavné metody učitelem při výuce anglického jazyka.

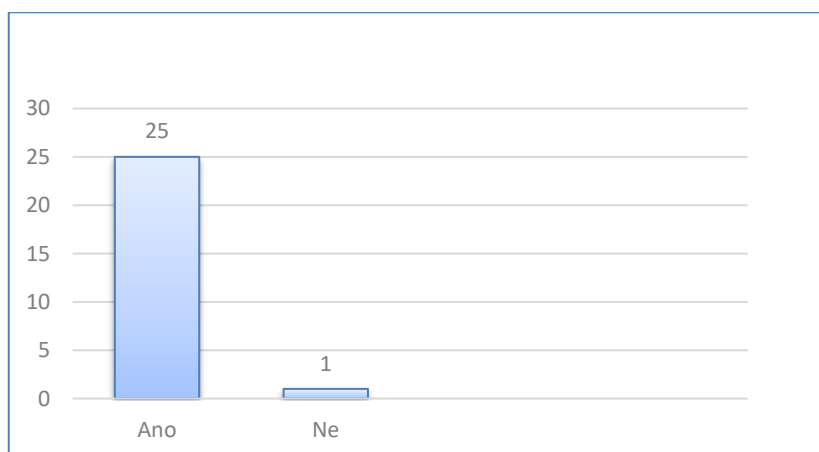

Zdroj:²⁶

4) Je pro studenty dosažená znalost anglického jazyka přínosem?

Dotazníkovým šetřením byla položena otázka č. 3 *Věnujete se angličtině i ve svém volném čase?*

Graf č. 5. Věnujete se angličtině i ve svém volném čase?

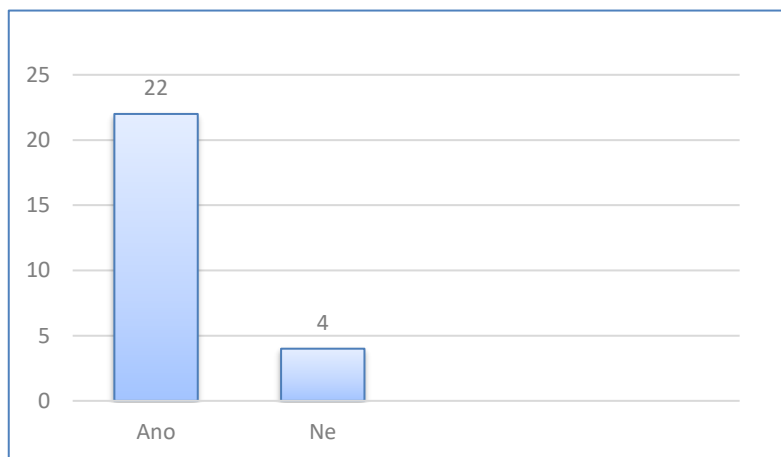
Zdroj:²⁷

²⁶ Autor práce, 2021

²⁷ Autor práce, 2021

Dotazníkovým šetřením byla položena otázka č. 4 *Byla pro vás praktická zkušenost s použitím angličtiny další motivací ke studiu angličtiny?*

Graf č. 6. Byla pro vás praktická zkušenost další motivací ke studiu angličtiny?

Zdroj:²⁸

Dotazníkovým šetřením byla položena otázka č. 7 *Využili jste někdy znalost anglického jazyka v praktickém životě?*

- při cestování v zahraničí – 26 studentů
- při komunikaci s cizinci v ČR – 21 studentů
- při překladu anglického textu v návodech na použití – 18 studentů
- při objednávání zboží na internetu – 17 studentů
- při prázdninové brigádě – 15 studentů
- při pomoci sourozencům při učení nebo rodičům – 15 studentů
- jiné odpovědi (na studijním pobytu v zahraničí v rámci programu Erasmus)

²⁸ Autor práce, 2021

3.2 SHRNU TÍ VÝSLEDKU VÝZKUMU

Vyhodnocení stanovených hypotéz.

Hypotéza č.1: K výuce anglického jazyka studenty motivuje uplatnění v budoucím zaměstnání.

Hypotéza se potvrdila.

Byly položeny dvě výzkumné otázky. Na otázku č. 5 ze vzorku 26 respondentů odpovědělo 23 respondentů, že motivací je pro ně uplatnění v budoucím zaměstnání. Odpověď na otázku č. 9 podpořila tuto hypotézu, protože 15 respondentů již uplatnilo znalost anglického jazyka v praktickém životě.

Hypotéza č.2: Zvýšení motivace studentů souvisí s formou výuky.

Hypotéza se potvrdila.

Byla položeny dvě výzkumné otázky. Na otázku č. 8 ze vzorku 26 respondentů odpovědělo 18 kladně, z toho 8 respondentů uvedlo, že výuka probíhá zábavnou formou a 6 respondentů uvedlo, že je angličtina baví. Na podpůrnou otázku č. 6 respondenti odpověděli, že by 6 z nich uvítalo méně gramatiky, 5 z nich by chtělo více názorných her a poslechů hudby, v 11 případech by uvítali více anglických reálií.

Hypotéza č.3: Učitel je jedním z nejdůležitějších motivátorů při výuce.

Hypotéza se potvrdila.

Byly položeny dvě výzkumné otázky. Na otázku č. 1 odpovědělo kladně 16 respondentů a záporně 10 respondentů. Na otázku č. 2 odpovědělo kladně 18 respondentů a záporně odpovědělo 8 respondentů.

Hypotéza č.4: Využívání cizího jazyka v praktickém životě v době studia je motivační faktor.

Hypotéza se potvrdila.

Byly položeny tři výzkumné otázky.

Na otázku č. 3 odpovědělo kladně 25 respondentů, 1 respondent odpověděl záporně.

Na otázku č. 4 odpovědělo kladně 22 respondentů, 4 respondenti odpověděli záporně.

Na otázku č. 7 odpovědělo 26 respondentů, že využilo angličtinu v zahraničí, 21 respondentů odpovědělo, že využilo angličtinu při komunikaci s cizinci, 18 respondentů využilo anglický jazyk při překladu anglického textu, 17 respondentů využilo angličtinu při objednávání zboží a 15 respondentů využilo anglický jazyk při prázdninové brigádě a při pomoci s jazykem v rodině.

ZÁVĚR

Tématem závěrečné práce bylo zjistit co motivuje studenty k učení anglického jazyka a jak jejich motivaci zvýšit.

Práce sestávala z části teoretické a praktické. V teoretické části se definovaly základní pojmy vycházející z dostupné literatury. V praktické části se provedl výzkum formou kvantitativního dotazníkového šetření na vzorku dvaceti šesti studentů.

Při výzkumu se potvrdily všechny čtyři hypotézy. Na první výzkumnou otázku, co motivuje studenty k výuce, bylo zjištěno, že hlavní motivací je uplatnění v budoucím zaměstnání a využití v praktickém životě jako je cestování, komunikace s cizinci a porozumění textu v angličtině. Na druhou výzkumnou otázku, jak by se mohla zvýšit motivace studentů při studiu anglického jazyka, je odpovědí, že je důležitá zábavná forma výuky a čtení anglických textů a výuka reálií. Na třetí výzkumnou otázku, jaká je role učitele při výuce jazyka, je odpovědí, že učitel je důležitý při volbě formy výuky. Na čtvrtou výzkumnou otázku, jestli je pro studenty dosažená znalost angličtiny přínosem, bylo zjištěno, že ano, a to z důvodu praktického využití při cestách v zahraničí, na prázdninových brigádách, při studijních pobytech v rámci programu Erasmus. Jako potvrzení může být skutečnost, že se studenti věnují anglickému jazyku i ve svém volném čase. Praktická zkušenost s využitím angličtiny je motivací ke zdokonalování se ve znalostech jazyka. Částečným překvapením bylo zjištění, že učitel nehraje tak významnou roli při motivaci ke studiu, ale může studenty významně ovlivnit vhodnou formou výuky.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

FERJENČÍK, J. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000, ISBN 80-7178-367-6.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*, 1. vyd. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.

HARTL, P., H. HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. 4. vyd. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-686-5.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishink, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.

KROUPOVÁ, K. et al. *Slovník speciálněpedagogické terminologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5264-8.

KUBÁTOVÁ H., D. ŠIMEK. *Od abstraktu do závěrečné práce*. 4. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1589-5.

KUSÁK, P., P. DAŘÍLEK. *Pedagogická psychologie — A*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. ISBN 80-244-0294-7.

MARTINEC, L., J. HUČÍN. *Motivace, aspirace, učení*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství TAURIS, 2006. ISBN 80-211-0504-6.

MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006. ISBN 80-247-1362-4.

NEKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0592-7.

PETTY, G. *Moderní vyučování*. 3. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 80-7178-070-X.

PULPÁN, Z. *Jak ohodnotit relevantní informaci z dotazníkového šetření*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018. ISBN 978-80-7560-128-5.

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.

ŘEZANKOVÁ, H. *Analýza dat z dotazníkových šetření*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-49-8.

ŠVAŘÍČEK, R., K. ŠEĐOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

Seznam použitých internetových zdrojů

O škole. [online]. [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <https://smvv.cz/o-skole/historie/>.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Šimon Miča

Název kurzu: CŽV DVPP DPS

Název práce: Motivace středoškolských studentů při výuce anglického jazyka

Rok: 2021

Počet stran textu bez příloh: 27

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 16

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 1

Počet ostatních zdrojů: 0

